

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja № 38, telefon № 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 43

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

2-ga Aleja № 43.

TEATR „ODEON”

W. Rrzenińskiego (Najstarszy w Królestwie) Od Środy 6 do Piątku 8 Lipca (włącznie)

Zupełna zmiana programu!

Molako ciekawe zdjęcia znatury **Uwięziona** wruszający dramat w 29 obrazach **KATASTROFA z podwodną łodzią „PLUIVOSE“** (zdjęcia z natury) **Strach ma wielkie oczy** (Komiczny) **Joanna Szalona** Tragedja historyczna w wykonaniu najlepszych artystów: „Teatr Dramatic National” w Rzymie **Kubuś na polowaniu** (Komiczny) **Oto Kometa czyli sen astronoma** (fantazja w kolorach).

Zmiana programu w każdą **środę i sobotę**. W Kalloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

— — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach. — —

RESTAURACJA Wacława ŚWIDERSKIEGO

Aleja II róg Teatralnej (1-sze piętro).

zawiadamia Szanownych Gości, że dziś i codziennie grywa

Kapela Węgierska

Początek o godzinie 8-ej wieczorem.

Z szacunkiem Wacław Świdorski.

szumny (choćby „prezesa zastępców komisji rewizyjnej”), nieśmiertelne prawo do powszechnego powołania a zwłaszcza do zadzierania nosa do góry.

Zadnych innych kwalifikacji nie potrzeba.

Ze instytucja, kierowana przez takie mandaryńskie gałki, idzie kuławo i nie rozwija działalności w pełni swego zakresu, ograniczając się na najprostszyc manipulacjach, nie przysparzających wysiłku umysłowego mandarynom, ze groz publiczny często wpada do kieszeni mandaryńskich spodni, ze traci na tem społeczeństwo—to są drobniarzy. Jakakolwiek bądź pretensję pod tym względem mogą mieć tylko śmiertelnicy o ciasnym umyśle, nie zdolni do zdobycia gałki na głowie, nie umiejący ocenić, że samo posiadanie mandarynow jest już szczęściem społecznym.

Więc cieszymy się!

Wybieramy przyjaciół—mandarynow ufajmy im bezgranicznie, szanujmy i nie wtrącajmy się do ich mądrej działalności. Przecież i tak spełniamy swój obowiązek społeczny, skoro dokonamy wyboru mandarynow na chybił-trafił.

Większych wysiłków od nas nie wymagajcie, bośmy się pomęczyli i nie lubimy się trudzić.

A I.

Echa zająś lwowskich.

—oxo—

Krwawy napad na uniwersytet polski we Lwowie zeszedł się „dziwnym trafem” z ultimatum, jakie postawili po-

Dr. BEM

ul. Św. Barbary Nr. 2 w Częstochowie
przyjmuje od 8 do 9½ rano i od 3, do 5 po południu. Choro by wewnętrzne, dziecinne i weneryczne. 1387

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 p. p.

I Aleja № 8 pierwsze piętro dom p. Rygockiej.

MANDARYNI.

—|—

Wiadomo powszechnie, że uzyskać stopień mandaryna której bądź klasy jest to zdobyć szacunek spółobywateli. Stopień tego szacunku wymaga się w stosunku do koloru gałki mandaryńskiej lub materiału z jakiego ona jest wykonana.

Są więc klasy mandarynow mądrych uczonych, szanowanych, bardzo mądrych, bardzo uczonych, bardzo szanowanych, najmądrzejszych, najuczciwszych, najszano-

wniejszych i t. d. Dla zdobycia tych tytułów w rzeczywistości nie trzeba jednak wcale być uczonym, mądrym lub szanownym—wystarczy zdać odpowiedni egzamin czyli nauczyć się na pamięć pewnej ilości przepisanych przez prawo mądrości z przed kilkunastu wieków. Po uzyskaniu prawa do upiękzenia czapki odnośną gałką może każda mandaryńska mość zaniechać wszelkiego wysiłku umysłowego i pomimo to, do końca sławetnego żywota, będzie się cieszyła poważaniem i uznaniem w stosunku do koloru gałki.

Są i u nas mandaryni, ciesząc się uznaniem ogółu z urzędu.

Znaleźć ich można wszędzie, we wszystkich instytucjach filantropijnych, kredytowych i t. p. Nie zdają wprawdzie żadnych egzaminów, bo egzaminu to właściwie zaśniedziała chińszczyzna, ale za to mają grupkę przyjaciół. Dość jest zostać wybranym na godność członka rady, zarządu lub komisji jakiej bądź instytucji lub towarzystwa, aby zyskać prawo ustrojenia głowy w gałkę mandaryńską — dajmy na to zielonego koloru.

Zdobywa się z tą chwilą ukłony uznane zwykłych śmiertelników, tytuł

LEKARZ-DENTYSTA GREJNIEC

Przyjmuje podczas lata w CZĘSTOCHOWIE: I Aleja №10 dom p. Rajchero-wej codziennie od 9—3 po popołudniu bez przerwy w Ostrowach zaś w domu p. Rataja od 4½, do 6 wieczór.

Polecen Nr. 1 swego wydawnictwa, poświęconego krzewieniu zasad zębocznictwa wśród mas najszerszych p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k. Zadać w księgarniach! 20

Lecznica chorób zębów i jamy ustnej MARJANA PUCHAŁSKIEGO

w Częstochowie III aleja. 57 wprost kościoła p. Marjawit. Zarządzający lekarz d-ta B. MBSZYŃSKI przyjmuje codziennie od 9 z rana do 8 wieczór

Pamiętajcie o wpisach szkolnych.

Biurowe
TECHNICZNE
i
ARBRYA

"MŁOT"

Częstochowa
ul. Dojazd 29
Tel. Nr. 203.

Urządzenia sanitarne: kanalizacje i wodociągi, ogrzewania centralne i wentylacje
Wanny i piece kąpielowe, aparaty dla fabryk chemicznych i laboratorjów. Pompe
Zbiorniki do wody, spirytusu, nafty etc. Rurociągi do wody i pary. Specjalny
łączenia do wysokiego ciśnienia i pary przegrzanej Konstrukcje żelazne

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKI i SZTUKATORSKI

CZĘSTOCHOWA

Aleja III, dom własny

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Egzystuje od 1887 r.

Telefon 260.

WYKONYWA RZEŻBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE i KOŚCIELNE.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.

CENY NAJPRZYSTĘPNIEJSZE.

RYDZEWSKI i S-ka

Biurowe Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

słowie rusińscy rządowi co do decyzji w sprawie utworzenia samostojnego uniwersytetu ukraińskiego. Z wywiadu wiedeńskiej „Zeit“ z wodzem Ukrainców, d-r. Kostiem Lewickim, dowiadujemy się, że ultimatum było postawione z terminem do końca czerwca. Do tego czasu „udało się” postom ukraińskim — jak stwierdza poseł Lewicki — studentów ukraińskich uspokoić. Termin ultimatum minął 30 u. m., to też z regularnością zegarka wybuchły krwawe awantury.

Zwierzenia posta Lewickiego pouczają nas o jednej jeszcze rzeczy, o której sami nie mogliśmy wiedzieć, chociaż można się było jej domyślać. To jest jednym dowodem, że cała akcja z browningami była plałowa, z góry ułożona, z góry aprobowana i że o żadnym przypadku, o żadnej prowokacji ze strony polskiej nie może być mowy. To jest także dowodem, że awantury na uniwersytecie robione są nie przez młodzież, ale przez polityków ukraińskich i że młodzież odgrywa tylko rolę ślepego narzędzia, tak ślepego, że w szale tego zaślepienia zabija swoich. Rząd, jak to stwierdził prezes klubu ukraińskiego w parlamencie, a więc osoba najkompetentniejsza, najwiarogodniejsza, dostał od Ukrainców ultimatum co do decyzji w sprawie kreowania osobnego uniwersytetu ukraińskiego. Rząd tego ultimatum nie potrzymał. Koniec czerwca minął bez żadnych decydujących zobowiązań. Rusini na wszystko reagują „z temperamentem” i tym temperamentem szczytają. Uważają, że nim wywalczą sobie najjaśniejszą stanowisko w rządzie narodów kulturalnych. Zdawało się wszakże, iż za podeptanie ultimatum przez rząd młodzież ukraińska w Wiedniu — jest jej tam sporo — urządzi krwawą awanturę bar. Bienerthowi lub ministrowi wyznać i oświata. Młodzież rusińska ma bowiem „temperament” nawet daleko wyższy, niż ukraińscy politycy. A zresztą, kiedy ultmata były stawiane w Wiedniu, to w Wiedniu, ściślej mówiąc, w parlamencie, powinna była przyjść zemsta. Nie! — Ultimata bywały stawiane w Wiedniu, a zemsta przychodzi w Lwowie. Ultimata stawiają politycy rządowi, a egzekwuje je młodzież ukraińska na skórze polskich studentów.

Postowie rusińscy w Wiedniu obiegają dziennikarzy wiedeńskich, starając się ich należycie inspirować, udawali się do prezesa ministrów austriackich, do ministra sprawiedliwości i oświaty, wyrażając oburzenie, że nikt z młodzieży polskiej nie został aresztowany. Słowem zamiast uspokoić rozbewstwoną młodzież „ukraińską”, postowie podburzają ją do dalszych gwałtów.

Charakterystyczny jest udział teologów ruskich w awanturze. Wypuszczono ich na wolność, prócz złapanego w flagranti Reszetyły, na interwencję renga seminarjum. Pisma polskie zwracają uwagę na mowę ks. metropolity Szeptyckiego, jaką na parę dni przed zjazdami wygłosił on w Izbie panów. W mowie tej ks. metropolita wygłosił zdanie, że Rusini „zmuszeni będą” chwycić się środków nielegalnych.

Najbliższego moralnego sprawcę zajęć opinia polska upatruje w prof. Dniestrzańskim, który w mowie swej w parlamencie zapowiedział rzeź (Blutbad) ze strony Rusinów.

K. L.

Anglia i Niemcy na morzu.

Wobec zamierzonych nowych zbrojeń morskich Niemiec i wobec rozpoczynających się właśnie wielkich manewrów morskich w Anglii, szczególne zainteresowanie musiał wywołać ogłoszony przez „Daily Mail” obszerny artykuł pióra doskonałego znawcy marynarki, amerykańskiego admirała Mahana pod tytułem „Anglia i flota niemiecka”. Autor zwraca uwagę na niebezpieczeństwo, jakie grozi Anglii z powodu ciągłego wzrostu wojennej floty niemieckiej i twierdzi, że zarówno Ameryka, jak Anglia muszą zadać sobie pytanie, czy nie pozostały w tyle. Koncentracja czterech piątych części całej floty angielskiej, jaką uwzględniono w angielskim planie mobilizacyjnym, nie jest jego zdaniem ani wystarczającą, ani wskazaną, bo wydalaby na łup brytańskie interesy na morzu Śródziemnym i pozabawiła ochrony inne posiadłości kolonialne Anglii.

Winę obecnego zastój marynarki angielskiej przypisuje admirał Mahan głównie wyborcom angielskim, którzy w czasie długiego pokoju odczyli się cenić wartość pogotowia wojennego i

terry czują się zabezpieczeni „wałami morskimi” przed wszelką inwazją. Tymczasem niema żadnego uzasadnienia, wytrzymującego krytykę, dla czego Anglia mogłaby się ograniczyć do mniejszej armii, niż Niemcy. Wybitni angielscy mężowie stają nawołują ciagle, że naród powinien się ćwiczyć we władaniu bronią, lecz wyborcy nie chcą nic o tem wiedzieć. Wobec zaniedbania armji lądowej, pozostaje Anglii tylko flota i w kierunku jej rozwoju i wzmocnienia powinna być szczerda a przedewszystkiem nie szczędzić pieniędzy na okrety i ich wyekwipowanie. Ale powołując się na to, że flota stała się w Anglii mniej popularna, wyraża admirał Mahan wątpliwość, czy Wielka Brytania będzie mogła nadal w świecie odgrywać dotychczasową rolę w „wielkim dramacie, którego obecnym aktem jest obudzenie się Wschodu”.

Z życia samorządu gminnego.

(Z SĄDÓW).

Jest to pewnik przez wszystkich uznany, że dla prawidłowego biegu spraw społecznych niezbędnym jest zastęp ludzi odpowiednio uzdolnionych i należycie zreformowanych. W przeciwnym razie każda nowa forma życia społeczne będzie tylko polem do nadużyć, nawet częstokroć bezwiednych. Takie refleksje nasuwają niektóre objawy z życia gminnego przy rozpatrywaniu smutnych skutków oddania urzędów w gminie osobom całkowicie do nich niezdolnym.

Samorząd gminny, piękny i pożądany w zasadzie, staje się u nas przez ograniczenie udziału inteligencji wiejskiej polem nie tylko błędów, lecz i nadużyć optakanych.

Wójt, zaledwie umięjący się podpisać, rządzi gminą i jej kasą, — jest też prezesem kasy oszczędnościowo-pożyczkowej. Przy nim pisarz, niby bez praw a jednak kierujący wójtem i wszystkim, pcha go na prawo, lub częściej na lewo. Reszta członków to pionki nieświadome ani sprawy, ani obowiązków, ani odpowiedzialności. Czyż dziwnie, że w tych warunkach rodzą się przestępstwa, roztrwonienia? To jest wprost nie uniknione!

W gminie Przyrów Politucha, wójt i prezes kasy, łącznie z kasyerem Kąpkowskim, równie jak on małoświadomym, a przy udziale Czeremuszki, pisarza pół-inteligenta, i zdaje się duszy tej sprawy, dopuszcza się fałszów i roztrwonienia kilku tysięcy rubli z kas gminnej i pożyczkowej.

Do odpowiedzialności sąd pociąga jeszcze byłego wójta Nowaka i 2 członków kasy z wyborów: Zycha i Zbrojkiewicza. Słowem, cały skład samorządu gminy zasiada na ławie oskarżonych. Ludzie ci, służąc jedynie za szyld, stali się ofiarami, a jednak — paragrafy prawa włączają ich do liczby przestępców. Czy może być bardziej tragiczny objaw w samorządzie?

Ścisłe badania świadków dowiodły, że Zych i Zbrojkiewicz nie mieli wprost pojęcia jakie były ich obowiązki w kasie, że nigdy w niej nie działali i tylko raz na rok przed rewizją podpisywali księgi i sprawozdania im podpisując. Tak szły lata, a tymczasem pieniądze ulegały przywłaszczeniu.

Z talentem bronii Nowaka, Zycha i Zbrojkiewicza adwokat Kleyna i wszyscy trzej podsądni zostali uniewinnieni, ale nie zniżyły to ciężkiego wrażenia, pod jakim był każdy na widok pozostałych skazanych: Polituchy na 2 i pół, Kąpkowskiego i Czeremuszki na 1 i pół roku rot aresztanckich, z pozabawieniem praw.

Winni... prawda! i wysiłki adwokatów Oderfelda, Wołkowicza, a zwłaszcza Chądzyńskiego, nie mogły ich ocalić. Ale czy obecne warunki obocznie tam ich nie popychają?

Pozatem strata ogółu: kilka tysięcy rubli roztrwonionych bezpowrotnie i kilka rodzin doprowadzonych do nędzy.

Czy uświadzić tych stosunków nie ma możliwości? Oto myśl ciężka, z którą o-puszczaliśmy salę sądową.

X.

Z prasy polskiej.

„Kurjer Waasawski” a żydzi.

„Kurjer Warszawski” zawsze umiarkowany, którego nikt chyba o tendencję antysemitką posądzać nie może pod ty-

tuł: „Podczas kanikuły” pisze co następuje:

P. Jackan w polemice z żydami polskimi miewa niekiedy przystępy dobrego humoru i wówczas wypowiada zdania, któreby na szpaltach pism humorystycznych mogły znaleźć miejsce wcale poczesne, zwłaszcza podczas kanikuły.

W polemice z „Izraelitą” pisze on pomiędzy innymi:

„Czy te „żydy” z „Izraelity” są takimi „idjotami”, że sądzą, iż „krzyk kilku(?) polskich szowinistów, ciemnych kleykalców i zwyczajnych szarlatanów” o żydowskim najeździe i rusyfikowaniu Polski ma naprawdę jaką podstawę wobec prawdziwych interesów kraju i polskiego narodu? Czyż nie wiedzą, że prawdziwe interesy Królestwa Polskiego, przeciwnie, wiele zyskały przez przywędrowanie żydów; że ręce żydowskie wiele pomogły do rozwoju przemysłowego Królestwa Polskiego; że, gdyby nie żydzi, toby może Polska dotychczas nie miała własnego Manchesteru, Łodzi, i że „Polska powinna naprawdę być wdzięczna Rosji za rugi z Moskwy”, które ściągnęły do Królestwa Polskiego prąd świeżych i zdrowych sił” i t. d.

No, no... — dodaje „Kurjer Warszawski”.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś: Elżbiety Kr. Wd. Eugenjusza P.

Jutro: Weroniki P. Zenona M.

Chwałimira.

Strachoty.

Wschód słońca: godz. 3 m. 46

Zachód " " 8 " 22

Ubiegły dzień: " " 8 " 9

Daty historyczne: 1570 Zygmunt August wydał przywilej dla piekarzy w Warszawie.

1709 Zwycięstwo wojsk rosyjskich pod Poltawą.

1796 Urodziny Cesarza Mikolaja I.

— Z Towarzystwa ogrodniczego.

W dniu 10 lipca na placu dawnej wystawy w pawilonie Tow. Rolniczego, odbędzie się zebranie miesięczne Towar. ogrodniczego.

Na tem zgromadzeniu będzie wybrany zarząd handlowy Tow., gdyż sklep Towarzystwa zostaje zrzeszoną własnością ogółu członków Tow.

Oprócz tego na tem zebraniu p. W. Wojciechowski i J. Napierański zdawać będą sprawozdanie z lustracji czy przeglądu ogrodów w m. Częstochowie i okolicy.

Zebranie to odbędzie się o godzinie 4 i pół po południu i zarząd Towar. uprasza członków o jaknajliczniejszy udział.

My ze swej strony komunikujemy, że o tych lustracjach podamy obszerniejsze sprawozdanie, mają one bowiem poważniejsze znaczenie, jako objawy pracy społecznej.

— Zgon weterana.

Coraz bardziej zmniejsza się liczba pozostałych przy życiu świadków i uczestników wypadków z lat 1863 i 1864. W ubiegły poniedziałek o godz. 6 rano rozstał się znowu ze światem jeden z tych nielicznych, s. p. Karol Mika. Za udział w ostatnim powstaniu zmarły został zesłany na Sybir i strawił tam najpiękniejsze lata swego życia. Dopiero w ostatnich latach, po ogłoszeniu manifestu konstytucyjnego, pozwolono mu zostało powrócić do ojczyzny ziemi.

S. p. Mika wróciwszy z zesłania zamieszkał w Częstochowie, niegdyś stałem miejscu pobytu swych rodziców, u swej siostry, która mniej więcej przed rokiem zmarła. Ostatnio mieszkał zmarły u swej młodszej siostry, wdowie po s. p. Stanisławie Filipowicz. S. p. Mika był niezamężny.

Onegdaj w środę, o godz. 9 rano odbyło się w kościele św. Rocha nabożeństwo żałobne za spokój duszy zmarłego, poczem zwłoki złożono na cmentarzu św. Rocha, obok grobów rodziców. Cześć jego pamięci!

— Echa ucieczki więźniów.

Energiczne poszukiwania w dniu wczorajszym zbiega Dylji nie dały żadnego rezultatu, więźni dotychczas się ukrywa.

Postrzelony zaś Baldy wczoraj przeprowadzony został ze szpitala napowrót do aresztu przy magistracie.

— O rozwój fizyczny młodzieży szkolnej.

Ministerjum oświaty zawiadomiło kuratora okręgu naukowego, że mając na uwadze rozwój fizyczny uczącej się mło-

dzieży, przystępuje obecnie do opracowania w tym celu szeregu odpowiednich środków.

Obec tego ministerjum prosi kuratora o przedstawienie mu wniosków oraz materiału, jakie mianowicie ulepszenia możnaby w tej dziedzinie w okręgu warszawskim zaprowadzić. Mianowicie zapytuje ministerjum o etaty nauczycieli gimnastyki, o urządzenia boisk gimnastycznych, a także o wykaz środków, jakimi zakłady naukowe się posilują.

Zapytuje również ministerjum o egzystujące w Królestwie Polskiem towarzystwa, mające na celu rozwój fizyczny młodzieży i w czem stanowicie wyraża się ich działalność. Ministerjum ma zamiar przyznawać zasiłki rządowe takim towarzystwom, których działalność będzie miała na celu rozwój fizyczny młodzieży szkolnej.

— Podpis w języku polskim.

Ważny fakt ku wskazówce zainteresowanych komunikują gazety: Oito w ostatnich czasach zdarzyło się kilka wypadków, że izba sądowa warszawska zwracała oskarżonemu apelacje, nie rozpatrując ich, o ile były one opatrzone podpisem w języku polskim. Między innymi zwrócono z tej przyczyny apelację Franciszkowi Nowackiemu, skazanemu przez sąd okręgowy za używanie cudzego pasportu.

Nowacki przez swego obrońcę adw. przysięgłego Szyszowskiego złożył skargę na tę decyzję izby sądowej do senatu, dowodząc, że podpis Nowackiego na apelacji jest napisany powszechnie zrozumiałymi literami łacińskiego alfabetu, wobec czego łomaczenie na język rosyjski jest zbędnym i odrzucenie apelacji pozbawione zasady.

Izba skargi tej senatowi nie przesłała, ale na sekcji ekonomicznej uchylała poprzednią swoją decyzję i postanowiła apelację Nowackiego uznać za podaną prawidłowo, skargę zaś kasacyjną zwrócić adwokatowi Szyszowskiemu wobec tego, że zdaniu jego stało się zadość.

— Nowa ustawa.

Ministerstwo skarbu opracowało projekt nowej ustawy probierczej.

W nowej ustawie główną uwagę zwrócono na powiększenie etatów, oraz na wzmocnienie dozoru i kontroli.

— Reformy na kolejach.

W celu uzyskania lepszych wyników eksploatacji kolei żelaznych, uznano za rzecz konieczną rozszerzyć prawa naczelników kolei skarbowych i naczelników służby w stosunku do urzędników i wprowadzenia środków, mających na celu ułatwienie gospodarki kolejowej.

— Przymusowa prenumerata.

W swoim czasie senat orzekł, że księta parafjalni obowiązani są prenumerować „Gubernskija Wiedomosti”. Obecnie gubernatorowie otrzymali mowy tego wyjaśnienia. Powiedziano w nich, że na mocy przepisów z r. 1836 proboszczowie obowiązani byli prenumerować „Dzienniki Wojewódzkie”. Dzienniki te zostały potem przekształcone na organy gubernjalne.

— Opłaty stempowe.

Wskutek ujawnienia w siedleckim Towarzystwie wzajemnego kredytu niektórych nieprawidłowości w opłacie stempła od niektórych dokumentów, ministerjum skarbu poleciło Izboni skarbowej w Królestwie Polskiem wskazać nadzór nad biuroacją towarzystwa wzajemnego kredytu w celu ujawnienia jakie dokumenty pominięto w opłacie stempowej.

Przytem ministerjum zaznacza, że wszelkie dokumenty przysłane towarzystwom przez banki, towarzystwa i firmy z poleceniami dla inkasa listy towarzystw, potwierdzające otrzymanie sum pieniężnych, podlegają opłacie podatku stempowego.

— Z pół.

Chłodna od paru dni pogoda nie pozwala wszystkim wiesniakom zabrać się do koszenia zboża. Na grunty piączęstych koszenie rozpoczęli już 4 tygodnia, za to znowu na gruntach cięższych, żyto miejscami jest jeszcze zielone. O ile pogoda dopisze, w przyszłym tygodniu żniwa rozpoczną się dobrze.

— Dla myślących.

W lipcu polować wolno na łosie, samce, sarny—kozy, dziki, zwierzęta drapieżne, guszcze i cietrzewie—same jarząbki samce, gęsi samce, i od dnia 14 lipca na wszelkie ptactwo polne.

— Utonięcie.

We wsi Klucznów, w gminie Przystajń, przez most około młyną przechodząca służąca z 2-letnim Stanisławem Patrzykowskim, który, poslizgnąwszy się, wpadł do wody, a woda podczas wylewu odniosła go na środek stawu, gdzie utonął. Ciężar, jakim był dzieciak obarczony, spowodował, iż ciało topielca poszło na dno i dopiero po długich poszukiwaniach zdołano je wydobyć nazajutrz.

— Pożar.

We wsi Wólka, w powiecie noworadomskim w posiadłościach Ignacego Majorka wynikł pożar, który strawił: oborę i stodołę, ubezpieczone na rb. 200, chlewy, oraz różne narzędzia rolnicze, nieasekurowane. Straty wynoszą 300 rubli.

Przyczyna pożaru — nieostrożne obchodzenie się w stodole z papierosem, od którego zajęta się stoma i cała stodoła stanęła w płomieniach.

— Z kolei W.-W.

Na przejeździe pod Myszkowem przejechała została świnią dróżnika, wartości rb. 25. Dróżnik, prócz straty poniesionej, za niedogładanie porządku na linii pociągnięty został do odpowiedzialności.

— Znalezione woreczek.

Onegdaj podczas badania świadków przy sądeniu spraw przez piotrkowski sąd okręgowy w lokalu zjazdu, urzędnik sądu p. Klemens Michalski znalazł woreczek, zawierający w gotówce rb. 26 k. 74.

Znalazca niezwłocznie rozpoczął poszukiwanie poszkodowanego, którym się wkrótce okazał jeden ze świadków do sprawy powołanych, Lejbuś Altmann z Przyrowa, któremu też woreczek wraz z zawartością wobec starszego dozorca cyrkulowego Wedernikowa natychmiast zwrócono.

— Ze szpitala.

W ciągu dnia wczorajszego w szpitalu miejskim znajdowało się na kuracji: mężczyzn 32 i kobiet 11.

— Aresztowania.

W ciągu dnia wczorajszego aresztowano w naszym mieście osób 11.

ce, (krople gwoździkowe w połączeniu z małąką dozą karbolu). Po wypiciu Kruszyńska, dostała silnych bóleści i wymiotów. Po zastosowaniu jednak odpowiednich środków przez lekarza ofiara własnej pomyłki stopniowo przychodzi do zdrowia.

**A k r
Sosnowiec.**

— Cło od wwożonego zboża.

Zebrałi w magistracie sosnowieckim kupcy zbożowi, obradując na wniosek ministerjum nad podniesieniem handlu zbożowego, oświadczyli, iż najlepszym środkiem podniesienia handlu byłoby nałożenie cła po 50 kop. od puda przywożonego zboża.

Handlarze widocznie nie zrozumieli intencji ministerjum. które kazalo radzić nad podniesieniem handlu, a pp. handlarze radzili nad podniesieniem cen i zysków.

Dąbrowa.

— Młodzi rabusie.

W lesie na Zielonej pod Dąbrówą dnia 5-go b. m. na dwie kobiety, powracające ze wsi Piekłto, napadło 4-ch chłopców w wieku 14—17 lat. Chłopcy zerwali z kobiet chustki oraz zabrali koszyki z zakupami spożywczymi i bezkarnie umknęli.

Warszawa.

— Rewizja senatorska.

„Warsz. Słowo” donosi, że z rozporządzenia senatora Neudhardta wczoraj w południe, w obecności naczelnika brygady warszawskiej Umanowa i sędziego śledczego sądu wojennego Peretza, aresztowano i odprowadzono na odwach usuniętego z posady płockiego powiatowego naczelnika wojennego Jęfermowa, pociągniętego do odpowiedzialności pod zarzutem pobierania pieniędzy i oskarżonego o fałszerstwa służbowe, które to przestępstwa karane są z art. 362, 377 i 373 kod. kar.

— Biurokratyczna odpowiedź.

Wczoraj pisma doniosły, że komitet taryfowy odrzucił prośbę o obniżenie taryfy na przewóz ropy do Warszawy, ponieważ komitet taryfowy o projekcie przewożenia ropy drogą wodną — „nic nie wie”. Tymczasem wszyscy wiedzą, że na Pelcowiznie jest już na ukończeniu robota około drugiego zbiornika naftowego firmy Nobla.

Oba olbrzymie zbiorniki żelazne łączą się podziemiemi rurami ze stacją towarową kolei Nadwiślańskiej, gdzie znajdować się będą specjalne wagony do rozwożenia ropy po prowincji. Nafta przywożona będzie na specjalnych stawkach parowych wodą przez Gdańsk i przelewana następnie do zbiorników przez specjalne rury, dochodzą do Wisły. O tem wszystkim pisano już swego czasu w dziennikach polskich, a jednak komitet taryfowy „nic o tem nie wie”.

TELEGRAMY.

(Agencji Petersburskiej i własne).

Katastrofa kolejowa.

Kielce 7. O godzinie 3 w nocy na st. Tunel, pociąg towarowy nr. 435, wjeżdżając na stację, wpadł na stojący tam pociąg towarowy. Obie lokomotywy uszkodzone; trzy wagony rozbite zupełnie, część uszkodzonych. Podczas katastrofy odnieśli rany: nadkonduktor Teodor Rybak, konduktor Grabarczyk i pomocnik maszynisty Jan Purak. Poszwankowanym udzielił pomocy felczer kolejowy. Przyczyną katastrofy było też nastawienie zwrotnicy. Komunikacja nie uległa przerwie.

Biskupstwo gnieźnieńskie.

Berlin 7. „Local Anzeiger” donosi, że biskupem gnieźnieńskim został zamianowany ks. Jasiński, dawny kapelan wojskowy. Jest on Polakiem z pochodzenia, lecz Niemcem z przekonania.

Wybór prezidenta m. Krakowa.

Kraków 7. Podczas wyborów miejskich na prezidenta miasta wybrany został ponownie dr. Leo. Wybór nastąpił 43 głosami klubu mieszczańskiego; 30 kartek oddano białych. Klub konserwatywistów i demokraci wstrzymali się od wyborów. Powodem abstynencji demokratów jest niedotrzymanie zobowiązań politycznych przez dr. Lea. Dr. Leo wobec braku większości, wyboru nie przyjął.

Echa zająć lwowskich.

Lwów 7. Pokazało się, że Welyczkowski, który podczas zająć na Uniwersytecie otrzymał ranę w nogę, nazywa

się właściwie Leontjew i wcale nie jest akademikiem.

Lwów 7. „Diło” ogłosiło wczoraj na czelu numeru notatkę, że „Narodny komitet” na posiedzeniu z dnia 2 b. m. uchwalił zwaćca społeczeństwo ruskie do obchodzenia 14-dniowej powszechnie żałoby narodowej z powodu śmierci Adama Kocki.

Lwów 7. „Diło” w artykule twierdzi, że obrońcom ruskich akademików „udało się” zebrać „dowody”, że Kocko został zastrzelony przez Polaków. Dowodów tych jednak teraz nie przedstawia, lecz dopiero po ukończeniu śledztwa, ponieważ domagać się będą delegacji sądu pozakrajowego.

Lwów 7. Na polecenie metropolity Szeptyckiego zamknięto seminarjum teologiczne grecko-katolickie, i polecono alumnów, aby udali się na wakacje. „Gazeta Narodowa” donosi, że przyczyną zamknięcia seminarjum były anarchiczne stosunki, jakie tam panują. Alumnicy ruscy, wyznający ukrajinizm, pobili kilkakrotnie alumnów, przynajmniej straciło powagę i nie mogło przywrócić porządku; ostatecznie nie mogąc sobie dać rady, zwróciło się kierownictwo do metropolity i zażądało zamknięcia seminarjum.

O medale grunwaldzkie.

Poznań 7. Izba karna odrzuciła żądanie prokuratury skonfiskowania i zniszczenia medali, wybitych na pamiątkę bitwy grunwaldzkiej.

Projekt antypolski.

Berlin 7. Jak się okazuje, komentowany obecnie przez prasę nowy projekt antypolski osławionego profesora Bernharda, polegający na wypuszczeniu w długoterminową dzierżawę włościanom polskim drobnych kawałków ziemi, które mogą być odebrane przy każdym objawie nielojalności lub manifestacji uczuć narodowych, powstał na mocy porozumienia z byłym ministrem rolnictwa, Arnimem. Obecnie, wskutek niespodzianej dymisji Arnima, projekt nie ma widoków urzeczywistnienia, gdyż niema tego, który obiecał hakatystom projekt ten wprowadzić.

Rewizja senatorska.

Kazań 7. Wyszły urzędnik senatora Garina, Miłowanow, rozpoczął nową sprawę, dotyczącą odpowiedzialności urzędników intendyntury z powodu nadużyć przy mieleniu 700,000 pudów zboża, za które ziemstwo żądało 5 kop. od puda. Intendenci oddali je firmom ufimskim po 7 i pół kop. od puda. Mielenie podrożalo wskutek przewozu.

Zbrojne starcie.

Grozny 7. W górach we wsi Głanczoch, pomiędzy tłumem czezczeńców a oddziałem, który odebrał 69 sztuk trzydziu skradzionej i aresztował kilkanaście osób, wynikły starcia. Raniono chorążego Smirnowa, porucznika Konstantinowa, zabito stójkowego. Z tłumy są zabici oraz aresztowani.

Ustąpienie Dumbadzego.

Odesa 7. W sztabie wojskowym otrzymano wiadomość o ustąpieniu generała Dumbadzego z Jaltu; funkcje jego obejmuje gubernator taurydki, gen. Nowicki.

Sprawa Tarnowskiej.

Kijów 7. Ojciec Tarnowskiej otrzymał oficjalne zawiadomienie, że powtórne rozpatrywanie procesu jego córki naznaczone zostało na wrzesień. Sprawa rozważana będzie w Weneceji.

Walka dwóch ras.

Nowy Jork 7. Przy starciach białych z murzynami zabitych zostało 14 osób, ciężko zaś poturbowanych przeszło 100.

Nowy rekord awiatyczny.

Betheny 7. Podczas wzlotów wczorajszych pobity został wszechświatowy rekord awiatyczny. Leblon przeleciał 100 kilometrów w ciągu 71 min. 11 sekund, Moran zaś 20 kilom. w 13 min. 8 sek.

Brauningi.

—x—

Na wystawie brukselskiej znajduje się w oddziale broni znaczna ilość rewolwerów systemu Browninga.

W katalogu zamieszczono objaśnienia. Otóż każdy rewolwer systemu Browninga musi przejść przez 251 przeroznych operacji przy pomocy 225 maszyn.

Przy zmianie kalibru liczba operacji wynosi 365, które są wykonywane po kolei na 350 warsztatach. Samo polerowanie wymaga 40 maszyn. Fabryka w Herstalu pod Leodjum wyprodukowała 800,000 brauningów, 375,000 mauzerów i 300 milj. nabojów do obu gatunków broni palnej.

ROZMAITOŚCI.

—x—

— Handel ludźmi.

„Birzwyjia Wiedomosti” zamieściły szereg bardzo ciekawych ogłoszeń z pism rosyjskich z przed stu laty. Oto kilka wyjątków z tych ogłoszeń drukowanych w „S. Petersburskich Wiedomostiach.”

„Na ulicy Siennej naprzeciw trzeciego przejazdu mieszkający nad traktarją sprzedaje dwudziestoletniego człowieka, kawalera, umiejającego czytać, golić, czesać włosy męskie i usługiwac jako kamerdynier; żąda 600 rb. Ta mże sprzedać się bryzkiec na resorach i dużą piankową fajkę”.

Inne ogłoszenia brzmią: „Sprzedaje się z potrzeby 14-letnią dziewczynkę, umiejającą szyć i haftować.” — „Sprzedaje się rodzinę złożoną z męża, żony i 13-letniej córki; albo: „Sprzedaje nasienia z lucerny i dziewczynki fliflandki od 13 do 15 lat.”

— „Chcę sprzedać człowieka w średnim wieku.”

Dobrzeby było, żeby Rosjanie, którzy lubią się tak chwalić swym demokratyzmem wobec i olaków. i piorunować na gwałty szlachty nad ludem, przejeźli nasze gazety nie tylko z przed stu laty, ale i starsze i przekonałi się, czy znajdują tam takie ogłoszenia.

Zresztą w rosyjskich gazetach nie tylko z przed stu lat można znaleźć tego rodzaju anonsy, gdyż sprzedac ludzi na równi z nasionami lucerny, bryzkiemy i bydem, kwitła w Rosji aż do reformy Ciesarza Aleksandra II.

— Syn królewski w szkole ludowej.

Siedmioletni synek króla Jerzego angielskiego rozpoczął naukę w zwyczajnej szkółce elementarnej w miasteczku nadbrzeżnem Broadstraits, gdzie go wysłano, aby wzmoćnił swój organizm. Od lutego uczęszcza do szkółki pod wezwaniem św. Piotra i zyskał już sobie duzo przyjaciół wśród kolegow. Codzień rano idzie pieszo ze śniadaniem w tornistrze i wraca dopiero po południu do swej rezydencji za miastem, York Gate House. Książę wraz z kolegami ćwiczy się w gimnastyce i sportach.

OFIARY.

—x—

Na ubezpieczenie strażaków składają:

Celem uczczenia pamięci nieszczęśliwej ofiary s. p. Wacława Śnawadzkiego.

L. Wnorowska	rb. 5
Fabryka „Wulkan”	” 5
Dyrektor fabryki „Wulkan” inżenier P. Rättnar	” 2
Lucjan Gładych	” 3
Ruciński	” 3

— Waluty zagraniczne.

Marka	= 46.24.
Korona	= 39.43.
Fr.	= 37.48.
F. szt.	= 9.47.

Sensacyjna Nowość!

Wzmiem złotego zegarka, Kosztującego 200 rb. polemy zwarek „Secesja” który z fasonu i piękności nie ustępuje złotemu zegarek plaski, grubości srobnego rubla z prawdziwego amerykańskiego nowego złota, nigdy nie traci swego postątkowego wyglądu jest wyrazowo wazy oryginalneml rysunkami „Kwiatów” (sob rty). Zegarek „Secesja” wyróżnia się regularnym chodem elegancją i artystycznym wyrobem. Chód na kamienich, nakreany bywa raz na 40 godz. Cena 3 rb. 75. kop. 2 zegarki 7 rb. Taki sam damski 4 rb. 75 kop. gwarancja na 6 lat. Dodaje się darmo piękny łańcuszek z nowego złota, brelok i zamkowy woreczek do przechowania zegarka. Wysył zegarku uregul. do minuty, za zalicz. poczt. i bez zadatku. Jeżeli się zegarek nie będzie podobał, zwracam pieniadze. Przesyła do 2-oh sztuk 40 k. na sbyrje 75 kop. Adres: Dom Eksportowy I. Sztrumfeld Warszawa, 5-to Krzyska Nr. 48. Oddz. 179-3-1-1360

! Ważne dla kupców i przemysłowców! Zdzisław RYLSKI i S-ka

Częstochowa Aleja II № 33 Tel. 93. Biuro reklamacji frachtów kolejowych.

Udziela wszelkich informacji, dotyczących się taryf kolejowych, skutecznie reklamacje frachtów kolejowych; zakupuje pretensje ewentualnie daje na nie zaliczki.

„LECH” Kantor Przewozowy

Aleja 3-cia № 55, telef. 828.

Uskuteczna szybko i dokładnie przeprawa daki mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysła i odbiera wszelkie towary z kolei. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór. 756

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica

Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.

W zakresie operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przywzozowych i wywzozowych na warunkach najprzystępniejszych. 448—180—2

Skład Apteczny Wacława Orzeł

od Lipca r. b.

przeniesiony zostanie
do domu W-nej Wnorowskiej
III Aleja róg ul. Szkolnej

Warszawa 2 Lipca 1910 r.

SPRAWOZDANIE GIEŁDOWE

Biura Bankowego Gazety Losowań
Krakowskie Przedmieście nr. 47/49, w Warszawie

W tygodniu sprawozdawczym ujawniło się zaofiarowania wartości lokacyjnych, co ujemnie oddziaływało na kształtowanie się kursów. Listy Zast. 4½% Ziemskie i Warszawskie obu oprocentowań obniżyły się w cenie przy transakcjach po 93,65 do 93,35 za 4½% Ziemskie, po 96,65 do 96,40 za 5% Miejskie. Ofiarowano 4% Ziemskie po 88 i 4½% Miejskie po 90,90. Walory prowincjonalne chętnie były nabywane. Zapłacono za 5% Łódzkie ostatniej serii 93,50, za Lubelskie 92,90, za Piotrkowskie 91,75, oraz za 4½% Łódzkie 88,40. Notowano Kaliskie i Częstochowskie po 93, Płockie, Kieleckie i Radomskie po 92, Suwalskie po 91,50, Łomżyńskie po 91,25 i Siedleckie po 90,75, oraz Wileńskie po 80,50. Obrabiano obligami m. Warszawy po 89,70.

Na rynku papierów skarbowych Renta doznała poprawy kursowej do 91,20. Żądano za 5% Poż. Wewn. z 1905 i 1908 r., 104,50 i 50, Poż. Zewn. z 1906 r. 104 bez nabywców. Premjówki w końcu tygodnia były wyżej notowane przy zaofiarowaniu 1 Em. po 468, 11 Em. po 355, Szlacheckich po 324.

W dziedzinie wartości spekulacyjnych faworyzowano Akcje B-ku Hadni, które doszły do 414, B-ku Kupieckiego w Łodzi do 290. Z metalurgicznych ulokowano Lilpop Rau po 550, Rudzkie po 600, Starachowickie po 149 i Putiłowskie po kursie rosnącym 133 do 138½. Akcje Zawiercie osiągnęły 360 i Żyrardowskie 266. Cukrowniane bez ruchu.

Monety: Marki 46½, Korony 39½, Franki 38, Sterlingi 950. Uspokojenie końcowe osłabione.

!! Żądajcie wszędzie !!

Ostatni wynalazek perfumeryj

T-wa S. I. Czepelewiecki i S-wie
Nowa Woda Kwiatowa

w ozdobnych kryształowych flakonach po rs. 1.00

„Rose la France” „Świeże siano”
„Womny groszek” „Kwitnący wrzos”
„Sada Jacco” „Kwitnący hiacynt”

Centralna Stacja Elektryczna

w Częstochowie

Oddział Instalacyjny

Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.

Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie.

Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

Potrzebny jest zaraz sklepowy 40-naty z kaucją minimum 600 rubli, obeznany z prowadzenie sklepu spółkowego na korzystnych warunkach, przy bezpłatnym mieszkaniu, opale światła, oraz ¼ od czystego zysku. Pożądane osobiste porozumienie się w ciągu 10 dni. Oferty nadsyłać: Stowarzyszenie Spożywcze, Wysoka przez st. Łazy W. W. dr. żel.!! 3—1376

Dumny.

Pan Jajteles (u którego na wsi było trzęsienie ziemi — do swego gościa): No i co pan powie do mojego trzęsienia ziemi? —

Sprzedam rower ul. Barbary 20 2—1 1427

Sprzedam tanio motocykl i rower Wiadomość u portyera fabr Peltzer i Syn. 3—1 1410

Różne mieszkania

do wynajęcia zaraz ul. Szkolna 16 4—1 1413

Ładne mieszkanie do wynajęcia i dwór w ogrodzie, mogą być i konie, wiadomość na poczta-lerji Aleja I 4. 2—1 1398

Pralnia do sprzedania

z kantorem wiadomość Wieluńska № 16 3—1 1421

Zaraz do wynajęcia

4 pokoje z kuchnią i z wszelkimi wygodami i 8 pokoi również z kuchnią i wszelkimi wygodami w domu Izydora Freundla ulica Teatrainsa № 16 Telefon 121 2-2 1423

W knajpie.

— Czy pan pićś kiedy podobnie smaczne wino?

— O, panie, smak ten przesyładuje mnie od szkolnej ławy, gdym robił żydy na kajetach i zlizywałem je językiem.

Do wynajęcia zaraz pokój z kuchnią i pokojem mały Wiadomość w Kantorze służby Teatrainsa Do sprzedania także wóz półtoraczny i kolejny. 1397

Aforyzmy.

Wielkie miasta — to retorty cywilizacji — postępi się destyluje, ale fusy zostają.

Dobrocią i poświęceniem nawet przesąd zwyciężyć można, ale nie głupotą.

Kobieta byłaby w rozpaczy, gdyby natura stworzyła ją taką, jaką ją robi moda.

Zaraz do wynajęcia

piękny sklep z pokojem w 2-iej Alei wiadomość w sklepie drukarni F. D. Wilkoszewskiego 4-1 1419

Zaraz do odstąpienia sklep spożywczo-galanteryjny wiadomość ul. Krakowska № 23 skład mały 3—1 1409

Książki meldunkowe, książki paszportowe,

kwitarjusze, metryki i t. p. na składzie w drukarni

F. D. WILKOSZEWSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE, II Aleja Nr. 38.

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43—w Zawierciu księ-garnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 2 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnoszeniem do domów. // Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 50. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k.